

Warszawa, 15 października 2020 roku

Polska Rada Centrów Handlowych

ul. Nowogrodzka 50

00-695 Warszawa

e-mail: prch@prch.org.pl

1

Sz. P.

Jarosław Gowin

Wiceprezes Rady Ministrów

Minister Rozwoju, Pracy i Technologii

Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii

Pl. Trzech Krzyży 3/5

00-507 Warszawa

Szanowny Panie Premierze,

Zarząd Polskiej Rady Centrów Handlowych (dalej „PRCH”), największej w Polsce organizacji zrzeszającej ponad 200 podmiotów działających w sektorze nieruchomości handlowych, gratuluje Panu objęcia funkcji Wicepremiera i Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii oraz życzy sukcesów w kierowaniu tak istotnymi obszarami polskiej gospodarki. Jesteśmy otwarci na współpracę i dialog w obszarach związanych z sektorem centrów handlowych.

Pragniemy także zapewnić, że branża centrów handlowych jest przygotowana do bezpiecznej obsługi klientów niezależnie od sytuacji epidemicznej w kraju, dzięki stosowaniu najwyższych standardów sanitarnych oraz szerokim działaniom informacyjno-edukacyjnym kierowanym do naszych klientów. Deklarujemy gotowość do współpracy z rządem i do dzielenia się wszelkimi doświadczeniami w zakresie możliwych działań prewencyjnych, aby uniknąć ograniczeń dla handlu, jak miało to miejsce podczas wiosennego lockdownu. Sektor handlowy jest ważnym elementem polskiej gospodarki tworzącym tysiące miejsc pracy, które przy ścisłej współpracy z rządem chcielibyśmy chronić.

W okresie pandemii obowiązkiem najemców, właścicieli i zarządców centrów handlowych jest zapewnienie klientom bezpiecznego dostępu do dóbr i usług, niezbędnych do codziennego funkcjonowania. Od momentu ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego w obiektach handlowych obowiązuje zaostrzony rygor sanitarny. Regularnie i wielokrotnie w ciągu dnia dezynfekowane są tzw. „gorące punkty”, z którymi mają kontakt dłonie klienta. Zapewniamy ciągły dostęp do niezbędnych środków ochronnych, m.in. mydeł antybakteryjnych i płynów odkażających. Osoby odwiedzające centra są informowane poprzez radiowęzły i nośniki multimedialne o obowiązujących zasadach bezpieczeństwa. Dodatkowo, aby ułatwić przemieszczanie się, w sklepach i na terenie pasaży znajdują się piktogramy wskazujące konieczność zachowania bezpiecznego dystansu. Pracownicy ochrony obiektów zwracają uwagę i informują klientów o konieczności zakrywania nosa i ust.

Jako branża czujemy się także odpowiedzialni za szerokie edukowanie klientów. W ramach ogólnopolskiej akcji PRCH #KupujeBezpiecznie, nad którą patronat objęło Ministerstwo Zdrowia i Ministerstwo Rozwoju, promujemy dobre praktyki podczas przebywania w obiektach handlowych.

Bezpieczeństwo klientów jest dla branży centrów handlowych priorytetem, dlatego zwracamy się do Pana Premiera z apelem o zniesienie zakazu handlu w niedziele, co przyczyniłoby się do rozłożenia ruchu w galeriach odpowiednio na siedem, a nie na sześć dni. Zgromadzone przez nas dane wskazują, że największy ruch klientów jest zauważalny w soboty, co potwierdza, że preferują oni zakupy w weekend. Dodatkowy dzień handlu miałby duże znaczenie z dwóch względów – bezpieczeństwa, m.in. zmniejszenie sobotnich kolejek i zachowanie dystansu społecznego podczas zakupów, ale także ekonomicznych – pozwoliłoby na utrzymanie zagrożonych miejsc pracy dla tysięcy osób zatrudnionych w sektorze centrów handlowych.

Obecna sytuacja branży handlowej jest bardzo trudna. W związku z wprowadzaniem kolejnych ograniczeń epidemicznych z ogromnym niepokojem patrzymy w przyszłość. Polska odnotowuje największy spadek PKB od 30 lat, a handel jest jednym z filarów rozwoju gospodarczego. Nasze analizy wskazują, że pobudzenie konsumpcji, między innymi poprzez zniesienie zakazu handlu w niedziele, miałoby pozytywny wpływ na całą gospodarkę, przyczyniając się do oczekiwanego przez wszystkich efektu odbicia. Tym bardziej, że udział handlu w wartości dodanej brutto stanowi 17,6 proc. (dane GUS, 2018 r.), a same centra handlowe odpowiadają za około 30 proc. handlu detalicznego w Polsce.

Odrobienie strat wywołanych pandemią będzie długotrwałe biorąc pod uwagę sytuację epidemiczną w kraju. Z szacunków PRCH wynika, że obroty netto centrów handlowych tylko w miesiącach marzec-maj 2020 r. spadły o ponad 17,5 mld zł (-29,6% r/r). Jednocześnie według GUS w tym czasie spadek sprzedaży detalicznej w całej gospodarce wyniósł średnio 13,2%. Tak gwałtowne zmiany odbiły się negatywnie na sytuacji finansowej wynajmujących i najemców, którymi bardzo często są polscy mali i średni przedsiębiorcy. Ponadto, pomimo punktowych mechanizmów wsparcia dla sektora, cały czas planowane są dodatkowe obciążenia np. wchodzący w życie od 1 stycznia 2021 r. podatek od sprzedaży detalicznej oraz wprowadzenie opłaty mocowej. Bezpośredni wpływ na spadek obrotów ma także zakaz handlu w niedziele, czy wprowadzone ze względów bezpieczeństwa godziny dla seniorów.

W dobie narastającego kryzysu gospodarczego oraz pogarszającej się sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw, przywrócenie niedziel handlowych nabiera również ogromnego znaczenia w kontekście utrzymania miejsc pracy, jakie tworzy branża centrów handlowych. W sektorze obiektów handlowych pracuje ponad 400 tys. osób. Brak bezpośredniego impulsu, jakim mogą być niedziele handlowe, umożliwiającego odrobienie strat spowodowanych lockdownem i sytuacją pandemiczną, może spowodować bankructwa przedsiębiorstw, a w konsekwencji likwidację miejsc pracy, zwłaszcza w tych sektorach z oferty centrów handlowych, najmocniej dotkniętych koronakryzysem, tj. gastronomii, usługach i rozrywce. Stoimy przed realnym zagrożeniem likwidacji tysięcy etatów, które dziś obsadzane są głównie przez ludzi młodych, w tym studentów. Skutki odczuwają lokalne rynki pracy zarówno w małych, jak i dużych miastach.

Centra handlowe stymulują gospodarkę również poprzez zlecenie istotnej części obsługi obiektów podwykonawcom, na co wydawane jest ok. 3,4 mld zł rocznie. Każda z galerii współpracuje

z kilkunastoma firmami zewnętrznymi, które zajmują się m.in. utrzymaniem czystości, pielęgnacją terenów zielonych, ochroną czy usługami marketingowymi. Konieczność szukania oszczędności po stronie właścicieli i zarządców galerii, a co za tym idzie zmniejszenie zakresu współpracy z podwykonawcami, może sprawić, że także w tych firmach etaty mogą być zagrożone.

Kierując się troską o przyszłość sektora jesteśmy otwarci na współpracę oraz chętnie przybliżymy szczegóły naszych analiz dotyczących sytuacji ekonomicznej centrów handlowych. Jako branża, mowa tu o najemcach i wynajmujących, jesteśmy też przygotowani do bezpiecznej obsługi klientów w różnych scenariuszach rozwoju pandemii. Jesteśmy gotowi podzielić się informacjami na temat wypracowanych rozwiązań w tym obszarze. Wierzymy, że wspólne działania, komunikacja oraz projektowanie rozwiązań adekwatnych do sytuacji, przyczynią się do systematycznego odbudowywania polskiej gospodarki oraz ochrony miejsc pracy.

Z wyrazami szacunku

Zarząd Polskiej Rady Centrów Handlowych

Jan Dębski

Prezes Zarządu
Chairman of Business Development
Unibail-Rodamco-Westfield

Radostaw Knap

Członek Zarządu
Dyrektor Generalny PRCH

Karol Bartos

Wiceprezes Zarządu
Group Head of Asset Management
Atrium European Real Estate

Agata Brzezińska

Członkini Zarządu
Head of CEE
Pradera Management Poland

Justyna Kur

Wiceprezes Zarządu
Vice-president / Head of Property and Rental
Management, APSYS

Urszula Matej-Bil

Członkini Zarządu
Dyrektor ds. Komunikacji i PR
EPP

Anna Malcharek

Wiceprezes Zarządu
Dyrektor Zarządzający
Gemini Holding

Dominik Piwek

Członek Zarządu
Head of Marketing
NEPI Rockcastle Poland

Piotr Staniszewski

Wiceprezes Zarządu
Radca prawny, Partner w Zespole Prawa
Nieruchomości, Dentons

Leszek Sikora

Członek Zarządu
Dyrektor Zarządzający
ECE Projektmanagement Polska

4

Aleksander Walczak

Wiceprezes Zarządu
Prezes Zarządu
Dekada S.A.

Aleksandra Zentile-Miller

Członkini Zarządu
Dyrektor
Chapman Taylor International Services

Do wiadomości:

1. Sz. P. Elżbieta Witek, Marszałek Sejmu
2. Sz. P. Tomasz Grodzki, Marszałek Senatu
3. Sz. P. Adam Niedzielski, Minister Zdrowia
4. Sz. P. Waldemar Kraska, Wiceminister Zdrowia
5. Sz. P. Marlena Małąg, Minister Rodziny i Polityki Społecznej
6. Sz. P. Jarosław Pinkas, Główny Inspektor Sanitarny
7. Sz. P. Michał Dworczyk, Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
8. Sz. P. Tomasz Latos, Przewodniczący Sejmowej Komisji Zdrowia
9. Sz. P. Krzysztof Tchórzewski, Przewodniczący Sejmowej Komisji Gospodarki i Rozwoju
10. Sz. P. Urszula Rusecka, Przewodnicząca Sejmowej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny
11. Sz. P. Henryk Kowalczyk, Przewodniczący Sejmowej Komisji Finansów Publicznych
12. Sz. P. Grażyna Ignaczak-Bandych, Szef Kancelarii Prezydenta RP
13. Sz. P. Kazimierz Kleina, Przewodniczący Senackiej Komisji Budżetu i Finansów Publicznych
14. Sz. P. Maria Koc, Przewodnicząca Senackiej Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności
15. Sz. P. Jan Filip Libicki, Przewodniczący Senackiej Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej
16. Sz. P. Beata Małecka – Libera, Przewodnicząca Senackiej Komisji Zdrowia
17. Sz. P. Adam Abramowicz, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorstw
18. Sz. P. Andrzej Malinowski, Przewodniczący Rady Dialogu Społecznego